

Mokymų programa
„IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMŲ ATNAUJINIMAS IR JŲ ĮGYVENDINIMAS
VADOVAUJANTIS IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMOS GAIRĖMIS: MOKYMAI
LEKTORIAMS“

1. Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo programos (toliau – Programa) teikėjas

Programos teikėjo rekvizitai (pavadinimas, juridinio asmens kodas, adresas, pašto indeksas, telefonas, el. paštas)	Nacionalinė švietimo agentūra Juridinio asmens kodas: 305238040 K. Kalinausko g. 7, LT-03107, Vilnius Europos Sąjungos fondų finansuojamas projektas „Ikimokyklinio ugdymo turinio kaita“, Nr. 10-014-P-0001 Projekto vadovo kontaktai: Tel. +370 684 43 245 El. paštas: dalia.leckaite@nsa.smm.lt
---	--

2. Programos pavadinimas

Ikimokyklinio ugdymo programų atnaujinimas ir jų įgyvendinimas vadovaujantis Ikimokyklinio ugdymo programos gairėmis: mokymai lektoriams

Mokymų programa (toliau – Programa) lektoriams, kurie vykdys mokymus apie mokyklos ikimokyklinio ugdymo programos atnaujinimą vadovaujantis Ikimokyklinio ugdymo programos gairėmis.

3. Programos rengėjai

Lina Kaminskienė, Ona Monkevičienė, Viktorija Sičiūnienė

4. Programos bendraautoriai

Milda Brėdikytė, Alvyra Galkienė, Tatjana Jevsikova, Laura Kamandulytė-Merfeldienė, Sonata Latvėnaitė-Kričianienė, Rita Makarskaitė-Petkevičienė, Edita Maščinskaitė, Emilija Sakadolskis, Agnė Šimkienė, Stasė Ustilaitė, Birutė Vitytė

5. Programos anotacija (aktualumas, reikalingumas)

Programa rengiama įgyvendinant projektą „Ikimokyklinio ugdymo turinio kaita“ (Nr. 10-014-P-0001), kuris sprendžia priemonėje „Užtikrinti visiems prieinamą ankstyvąjį ugdymą“ (Nr. 12-003-03-01-04) aprašytas problemas dėl būtinų inovacijų ikimokyklinio ugdymo turinyje ir ikimokyklinio ugdymo įstaigų darbuotojų trūkstamų kompetencijų vykdant šiuolaikines, naujausias mokslines žinias ir ateities poreikius atitinkančias ikimokyklinio ugdymo programas.

2023 m. rugsėjo 4 d. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu Nr. V-1142 patvirtintos „Ikimokyklinio ugdymo programos gairės“ (toliau – Gairės). Parengtas Gairių priedas – „Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas“ (toliau – Pasiekimų aprašas), pradėtos

diskusijos apie vaiko pasiekimų ir pažangos vertinimo įrankius ir kokia šiuos dokumentus bei vertinimo įrankius lydinti metodinė medžiaga būtų aktuali ir prasminga praktikams.

Visų šių priemonių paskirtis – padėti mokykloms, vykdančioms ikimokyklinio ugdymo programą (toliau – mokyklos), atnaujinti ikimokyklinio ugdymo programas taip, kad jos atitiktų šiuolaikišką, visuminį vaiko ugdymosi poreikius ir tėvų (globėjų, rūpintojų) lūkesčius atliepiančią ugdymą, skatintų mokyklų vadovus, jų pavaduotojus ugdymui, mokytojus, jų padėjėjus, švietimo pagalbos specialistus apmąstyti turimas profesines kompetencijas ir motyvuotų įgyti naujų.

Programa buvo parengta atsižvelgiant į keletą svarbių veiksnių:

- Lietuvos švietimo sistemoje vis daugiau dėmesio skiriama įtraukties principui įgyvendinti, atliepiant skirtingus vaikų ugdymosi poreikius dėl negalios, socialinės atskirties rizikos ir kitų priežasčių, todėl pedagogams ypač reikalinga pagalba kuriant ir įgyvendinant naują ikimokyklinio ugdymo turinį, užtikrinantį kiekvieno vaiko ugdymosi sėkmę bendrame ugdymo(si) procese, padedantį įveikti ugdymosi kliūtis ir iššūkius;
- atnaujintos priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrosios programos, šia Programa siekiama padėti vadovams, jų pavaduotojams ugdymui, mokytojams, jų padėjėjams, švietimo pagalbos specialistams atnaujinti ir vykdyti mokyklų ikimokyklinio ugdymo programas atsižvelgiant į naujas ugdymo turinio kaitos kryptis, kad būtų išlaikyta ugdymo programų dermė ir nuoseklumas tarp skirtingų ugdymo pakopų, paisant naujausių mokslinių tyrimų rezultatų ankstyvojo vaikų ugdymo srityje;
- 2023 m. rugsėjo 1 d. ikimokyklinis ugdymas tapo visuotiniu vaikams nuo 4 metų amžiaus, 2024 m. taps visuotiniu trejų metų, 2025 m. – dvejų metų vaikams, todėl atnaujinamos mokyklų ikimokyklinio ugdymo programos turi padėti pasirengti kiekvieno tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu mokyklą lankančio vaiko ugdymui;
- šiandieninėmis globalizacijos ir didelės šeimų migracijos sąlygomis mokyklose itin daug dėmesio turi būti skiriama vaikų ugdymui kalbų ir kultūrų įvairovėje, ši poreikį atliepiančios atnaujinamos mokyklų ikimokyklinio ugdymo programose;
- šiandienos aktualija taip pat yra STEAM, darnios plėtros, informatinio mąstymo ir skaitmeninio raštingumo inovacijos plėtros ikimokykliniame ugdyme. Vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, mokytojų, jų padėjėjų, švietimo pagalbos specialistų konsultavimas ir jų įtraukimas į praktines veiklas, dalinimasis sėkmingais veiklos pavyzdžiais padės plėtoti STEAM kompetencijas ir jų taikymą ugdymo procese;
- 2023 m. rugsėjo 4 d. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministras patvirtino Ikimokyklinio ugdymo programos gaires, pagal kurias mokyklos, teikiančios ikimokyklinį ugdymą, rengs ir vykdys savo mokyklos ikimokyklinio ugdymo programą.

Pagal šią Programą, atliepiančią 4 sritį iš patvirtintų 2023–2025 metų prioritetinių pedagogų kvalifikacijos tobulinimo sričių (LR ŠMSM ministro 2022 m. gruodžio 13 d. įsakymas Nr. V-1942) – *ugdymo praktikos ir didaktikos kompetencijų tobulinimo*, bus apmokyta 60 lektorių (ikimokyklinio ugdymo įstaigų vadovų, mokytojų, aukštųjų mokyklų dėstytojų). Vėliau lektoriai mokys mokyklų vadovus, jų pavaduotojus ugdymui, mokytojus, kaip pasirengti atnaujinti mokyklos ikimokyklinio ugdymo programą pagal Gaires ir Pasiekimų aprašą.

Programos trukmė – 40 akad. val. Ją sudaro keturi teoriniai-praktiniai moduliai ir savarankiškas dalyvių darbas:

1. Keturi teoriniai-praktiniai moduliai (24 akad. val.):

1 modulis. Konceptualus ikimokyklinio ugdymo programos modelis (8 akad. val., kontaktinis mokymo būdas);

2 modulis. Ikimokyklinio ugdymo turinio modeliavimas (8 akad. val., kontaktinis mokymo būdas);

3 modulis. Pasirengimas mokymams apie ikimokyklinio ugdymo programų atnaujinimą: patirtys ir refleksijos (4 akad. val., nuotolinis mokymo būdas);

4 modulis. Patirčių atnaujinant mokyklų ikimokyklinio ugdymo programas apmąstymas (4 akad. val., nuotolinis mokymo būdas);

2. Savarankiškas dalyvių darbas dalyvio darbo vietoje (16 akad. val.).

Pirmo modulio metu dalyviai aptars Gairėse pateiktą ikimokyklinio ugdymo programos teorinį pagrindą, pagilins ir praplės supratimą apie ugdymo programų atnaujinimo poreikį ir principus, įsivertins savo mokyklos ugdymo praktiką. Tardamiesi ieškos naujinamos ugdymo programos konceptualių principų indikatorių, mokysis juos atpažinti mokyklos ikimokyklinio ugdymo programos turinyje ir praktikoje.

Antras modulis įtrauks dalyvius į ugdymo turinio modeliavimo procesus. Mokymų metu bus ieškoma praktinių sprendimų, kaip Gairėse pateiktas ugdymosi sričių turinys gali būti projektuojamas autentiškoje mokyklos ikimokyklinio ugdymo programoje, kokiais būdais joje galima numatyti ir atskleisti sąsajas tarp vaiko pasiekimų, jų vertinimo, ugdymosi turinio ir kontekstų, kad programa būtų tikslinga ir lavinanti vaikus, lankančius konkrečią mokyklą.

Trečias modulis orientuotas į mokymų dalyvių pasirengimą organizuoti ir vykdyti mokymus mokyklų bendruomenių programų rengėjams, juos konsultuoti. Rengiamiems būsimiems lektoriams aktualu įgyti kompetencijų, įgalinančių juos konstruktyviai diskutuoti apie ugdymo programų atnaujinimą ir diegimą konkrečioje įstaigoje, kartu išsaugant programos autentiškumą. Svarbu patobulinti besimokančiųjų praktinius gebėjimus mokyti ir konsultuoti kitus, numatyti galimus iššūkius, sunkumus ir žinoti būdus, kaip juos įveikti.

Ketvirto modulio metu dalyviai aptars ikimokyklinio ugdymo programų atnaujinimo praktines patirtis savo mokyklose, dalinsis gerosiomis patirtimis apie pasirengimą mokymams.

Mokymų dalyvių nuostatos diegiant inovacijas yra itin svarbios, todėl dalyviai nuolat bus skatinami aktyviai mokytis, vyks daug praktinio darbo sesijų, kuriose bus derinamas patirtinis ir reflektyvus teorinis-praktinis mokymasis.

Mokymuose dėmesys skiriamas savarankiškam dalyvių darbui, nes tai padės teorinėse paskaitose ir grupėse aptartus Gairių ir Pasiekimų aprašo elementus praktiškai pritaikyti mokyklose. Mokymų metu dalyviai, dirbdami porose, turės savarankiškai atnaujinti ugdymo programų fragmentus pasirinktose mokyklose, įsipareigoti dalintis įgyta patirtimi su kitais mokymų dalyviais. Programos rengėjai konsultuos būsimus lektorius, patars jiems, kaip geriau pasirengti mokyklų bendruomenių mokymams. Konsultacijos vyks nuotoliniu būdu, o konkrečios situacijos bus dar papildomai aptariamose tiesioginių susitikimų metu.

Mokymų dalyviams bus parengtas mokymų ir vaizdo medžiagos rinkinys, kurį vėliau jie galės koreguoti ir autentiškais pavyzdžiais papildyti pagal konkrečias mokyklų, besimokančiųjų situacijas.

6. Programos tikslas

Plėtoti lektorių ikimokyklinio ugdymo turinio kūrimo ir įgyvendinimo, įtraukties principo realizavimo, kritinio mąstymo ir problemų sprendimo, mokymosi drauge su kitais ir iš kitų kompetencijas, padedančias įgalinti mokyklų bendruomenes sėkmingai atnaujinti mokyklų ikimokyklinio ugdymo programas.

7. Programos uždaviniai

1. Plėtoti ikimokyklinio ugdymo programos kūrimo ir atnaujinimo teorinės prieigos, programos konceptualaus modelio, įtraukties principo įgyvendinimo programoje supratimą.

2. Remiantis kritinio mąstymo ir poreikius atliepiančios pedagogikos prieiga, analizuoti ir kurti programų turinį, orientuotą į vaiko visų galių ugdymą(si).
3. Padėti pasirengti organizuoti ir vykdyti mokymus kitų mokyklų bendruomenių ikimokyklinio ugdymo programų rengėjams, juos konsultuoti.
4. Skatinti diskusijas, padedančias atrasti susitarimus dėl įtraukties principo realizavimo, užtikrinant programos ir ugdymo praktikos dermę.

8. Programos turinys (įgyvendinimo nuoseklumas: temos, užsiėmimų pobūdis (teorija / praktika / savarankiškas darbas), būdai (kontaktinis / nuotolinis / mišrusis) ir trukmė)

Eil. Nr.	Tema	Užsiėmimų pobūdis (teorija / praktika / savarankiškas darbas)	Būdai (kontaktinis/ nuotolinis)	Trukmė (akad. val.)
1.	Dalyvių pasirengimas mokymams (savarankiškas darbas, 4 akad. val., t. y. 180 min.)			
1.1.	Gairių ir savo mokyklos ikimokyklinio ugdymo programos lyginamoji analizė	Pasirengimas mokymams. Savarankiškas darbas.	Individualus darbas	120 min.
1.2.	Universalaus dizaino mokymuisi (UDM) sampratos analizė	Pasirengimas mokymams. Savarankiškas darbas.	Individualus darbas	60 min.
2.	I modulis. Konceptualus ikimokyklinio ugdymo programos modelis (8 akad. val., t. y. 360 min.; 3 akad. val. teorija, 5 akad. val. praktika) 1 uždavinys: plėtoti ikimokyklinio ugdymo programos kūrimo ir atnaujinimo teorinės prieigos, programos konceptualaus modelio, įtraukties principo įgyvendinimo programoje supratimą.			
2.1.	Mokymų programos pristatymas. Pokyčiai ikimokykliniame ugdyme: kaip sėkmingai jiems pasirengti?	Aptariama, kaip vyks mokymai. Trumpai pristatomi produktai, sukurti įgyvendinant Projektą.	Kontaktinis	20 min.
2.2.	Kaip teorinė prieiga formuoja pedagoginę praktiką?	1. Temos pristatymas ir diskusija. 2. Darbas grupėse. Mokyklos ikimokyklinio ugdymo programos fragmento analizė pasirinktos teorinės prieigos aspektu.	Kontaktinis	120 min.
2.3.	Kaip kurti ar atnaujinti konceptualų mokyklos ikimokyklinio ugdymo programos modelį vadovaujantis Gairėmis?	1. Temos pristatymas ir diskusija. 2. Darbas grupėse. Mokyklos ikimokyklinio ugdymo programos modelio analizė. 3. Diskusija. Kaip padėti mokyklų bendruomenėms ieškoti ikimokyklinio ugdymo programų modelio atnaujinimo sprendimų, išryškinant mokyklos autentiškumą.	Kontaktinis	120 min.

2.4.	Kaip modeliuoti įtraukią, universalaus dizaino mokymuisi prieiga grindžiamą mokyklos ikimokyklinio ugdymo programą?	1. Diskusija. Įtraukties švietime universalaus dizaino mokymuisi prieigoje samprata. 2. Durstinio metodas. Universalaus dizaino mokymuisi elementų paieška Gairėse. 3. Darbas grupėse. Mokyklos ikimokyklinio ugdymo programos analizė atrandant joje UDM elementus. 4. Darbas grupėse. Rekomendacijų mokyklų ikimokyklinio ugdymo programų, grindžiamų UDM prieiga, atnaujinimui rengimas.	Kontaktinis	100 min.
3.	2 modulis. Ikimokyklinio ugdymo turinio modeliavimas (8 akad. val., t. y. 360 min.; 2 akad. val. teorija, 6 akad. val. praktika) 2 uždavinys: remiantis kritinio mąstymo ir poreikius atliepiančios pedagogikos prieiga, analizuoti ir kurti programų turinį, orientuotą į vaiko visų galių ugdymą(si).			
3.1.	Kas naujo siūloma Gairių ugdymo(si) turinio apmatuose? – Mūsų sveikata ir gerovė – Aš ir bendruomenė – Aš kalbų pasaulyje – Tyrinėju ir pažįstu aplinką – Kuriu ir išreiškiu	Karuselės metodas: dirbama 5 grupėse, kas 45 min. keičiant ugdymo(si) sritį. Kiekviena ugdymo(si) sritis analizuojama 2–3 aspektais, kurie padeda išvelgti ugdymo turinio naujoves.	Kontaktinis	50 min. × 5 = 250 min.
3.2.	Kaip ikimokyklinio ugdymo programoje užtikrinti sąsajas tarp vaiko pasiekimų, jų vertinimo, ugdymo pedagogikos, turinio ir kontekstų?	1. Temos pristatymas. 2. Atvejų analizė: dalyviai grupėse po 4–5 analizuoja, kaip jų mokyklų ikimokyklinio ugdymo programose atsispindi ryšiai tarp vaikų pasiekimų, jų vertinimo ir ugdymo(si), kaip šie ryšiai gali būti užtikrinti.	Kontaktinis	80 min.
3.3.	Savarankiško darbo užduočių pristatymas dalyviams	Skiriamos dvi savarankiško darbo užduotys (žr. 4.1 ir 4.2 punktus).	Kontaktinis	10 min.
3.4	Pirmų dviejų mokymų dienų refleksija	Svarbiausių aspektų aktualizavimas.	Kontaktinis	20 min.
4.	Savarankiškas darbas mokykloje, atnaujinant mokyklos ikimokyklinio ugdymo programą (12 akad. val., t. y. 540 min.)			

4.1.	1 užduotis. Mokykloje organizuoti diskusiją apie tai, ką mokyklos ikimokyklinio ugdymo programoje reikėtų atnaujinti, ir parašyti struktūruotą įvykusios diskusijos refleksiją	Savarankiškas darbas.	Nuotolinis konsultavimas	270 min.
4.2.	2 užduotis. Mokyklos ikimokyklinio ugdymo programos atnaujinto fragmento parengimas pristatymui	Savarankiškas darbas ir darbas poromis. Darbas poromis numatytas tam, kad bent vienas dalyvis būtų iš mokyklos, vykdančios ikimokyklinio ugdymo programą.	Nuotolinis konsultavimas	270 min.
5.	3 modulis. Pasirengimas mokymams apie ikimokyklinio ugdymo programų atnaujinimą: patirtys ir refleksijos (4 akad. val., t. y. 180 min.; 2 akad. val. teorija, 2 akad. val. praktika) 3 uždavinys: padėti pasirengti organizuoti ir vykdyti mokymus kitų mokyklų bendruomenių ikimokyklinio ugdymo programų rengėjams, juos konsultuoti.			
5.1.	Kaip sėkmingiau pasirengti mokymams?	1. Būsimiems lektoriams pristatoma mokymų programa, kurią jie vykdys su mokyklų, atnaujinančių ikimokyklinio ugdymo programas, bendruomenėmis. 2. Darbas 5 grupėse. Tinklelio ugdymo programų analizei ir pertvarkymui kūrimas, rengiantis atnaujinti mokyklų ikimokyklinio ugdymo programas.	Nuotolinis	120 min.
5.2.	Kaip organizuoti aktyvų programų rengėjų mokymąsi?	Temos pristatymas.	Nuotolinis	40 min.
5.3.	Dienos refleksija	Dienos aktualijų apmąstymas.	Nuotolinis	20 min.
6.	4 modulis. Patirčių atnaujinant mokyklų ikimokyklinio ugdymo programas apmąstymas (4 akad. val., t. y. 180 min.; 2 akad. val. teorija, 2 akad. val. praktika) 4 uždavinys: skatinti diskusijas, padedančias atrasti susitarimus dėl įtraukties principo realizavimo, užtikrinant programos ir ugdymo praktikos dermę.			

6.1.	Kokios esminės mokyklose vykusių diskusijų apie ikimokyklinio ugdymo programų atnaujinimą įžvalgos?	Darbas grupėse. Dalinimasis patirtimi: - Kokios išryškėjo mokyklų ugdymo stiprybės? - Su kokiais iššūkiais susidurta? - Kaip pavyko įtraukti visą mokyklos bendruomenę, šeimas ir vaikus?	Nuotolinis	60 min.
6.2.	Kokia geroji mokyklos ikimokyklinio ugdymo programos atnaujinimo pirmųjų žingsnių patirtis?	1. Darbas grupėse. Dalyvių atnaujintų ikimokyklinio ugdymo programos fragmentų pristatymai vienu kitiems. 2. Gerųjų patirčių ir iššūkių apibendrinimas.	Nuotolinis	90 min.
6.3.	Mokymų apibendrinimas ir refleksijos	1. Mokymų apibendrinimas. 2. Dalyvių grįžtamasis ryšys.	Nuotolinis	30 min.

9. Programos rezultatai (įgyjama (plėtojama) kompetencija (-os))

Baigę Programą dalyviai įgis kompetencijas, būtinas ikimokyklinio ugdymo turiniui kurti, atnaujinti ir modeliuoti ugdymo programas vadovaujantis Gairėmis, taip pat įgis kompetencijas, padedančias sėkmingai apmokyti pedagogus, kurie atnaujins savo mokyklos ikimokyklinio ugdymo programą.

Kompetencija: kurti ikimokyklinio ugdymo turinį ir jį įgyvendinti.

Žinios:

- žinos Gairių ir Pasiekimų aprašo konceptualius, metodologinius ir turinio pakeitimus;
- žinos naujas didaktines priemones, reikalingas atnaujinti ir įgyvendinti mokyklų ikimokyklinio ugdymo programą;
- išmanys, kaip užtikrinti nuoseklų vaikų pasiekimų augimą pagal 6 pasiekimų žingsnius.

Gebėjimai:

- gebės kritiškai analizuoti ikimokyklinio ugdymo programos teorinius pagrindus;
- gebės sistemiškai analizuoti ir vertinti ikimokyklinio ugdymo programos kriterijus, atnaujindami mokyklos ikimokyklinio ugdymo programą pagal Gaires;
- gebės kurti ir atnaujinti ikimokyklinio ugdymo programą atsižvelgdami į besimokančiųjų įvairovę ir jų poreikius.

Vertybinių nuostatų:

- bus atviri ugdymo inovacijoms ir kaitai.

Kompetencija: planuoti ir įgyvendinti įtraukties principą švietime.

Žinios:

- išmanys šiuolaikinę įtraukties švietime sampratą;
- žinos, kaip kurti mokyklos ikimokyklinio ugdymo programą, grindžiamą universalus dizaino mokymuisi priemone.

Gebėjimai:

- gebės kurti mokyklos ikimokyklinio ugdymo programą, užtikrinančią sąlygas visiems vaikams dalyvauti bendrose ugdymo(si) veiklose;
- gebės kurti ugdymo(si) kontekstus kiekvienam vaikui, pašalindami galimas mokymosi kliūtis;
- kurdami mokyklos ikimokyklinio ugdymo programą gebės atsižvelgti į kultūrinius, tautinius, socialinius, religinius, sveikatos ir asmeninius vaikų ir jų šeimų skirtumus.

Vertybinė nuostata:

- pripažins įvairovę kaip ugdymo(si) procesą praturtinančias galimybes.

Kompetencija: kritiškai mąstyti ir spręsti problemas.

Žinios:

- žinos ir taikys įvairius būdus, kaip kritiškai apmąstyti atnaujinamą mokyklos ikimokyklinio ugdymo programą iš įvairių perspektyvų.

Gebėjimai:

- reflektuos savo praktinę veiklą, atsižvelgdami į nu(si)statytus kriterijus, vertins savo kompetencijų raišką ir pasiektą pažangą;
- gebės kolegialiai ir kūrybiškai spręsti mokyklos ikimokyklinio programos kūrimo ir atnaujinimo procese kylančias problemas.

Vertybinė nuostata:

- sieks tobulinti mokyklos ikimokyklinio ugdymo programą konstruktyviai reaguodami į sprendimo reikalingus iššūkius.

Kompetencija: mokytis drauge su kitais ir iš kitų.

Žinios:

- išmanys ir taikys įvairius komandinio darbo organizavimo būdus.

Gebėjimai:

- gebės telkti bendruomenę, komandą ar grupę mokyklos ikimokyklinio ugdymo programai kurti ir atnaujinti prisiimdami atsakomybę už rezultato kokybę;
- gebės veikdami komandoje atnaujinti mokyklos ikimokyklinio ugdymo programą;
- gebės veikdami komandoje modeliuoti prasmingus ugdymo kontekstus, kad pavyktų užtikrinti geriausius vaikų pasiekimus;
- gebės užtikrinti bendradarbiaujančią ir įtraukiančią mokymosi aplinką;
- gebės atsižvelgti į skirtingas mokyklų situacijas, skirtingas mokyklų bendruomenių atstovų patirtis atnaujinti ikimokyklinio ugdymo programą.

Vertybinė nuostata:

- bus nusiteikę veikti kolegialiai, bendradarbiaudami, įsiklausydami į įvairias nuomones.

10. Įgyjamos (plėtojamos) kompetencijos (-ų) į(si)vertinimo būdai:

10.1. Formuojamasis vertinimas:

- grįžtamasis ryšys apie dalyvių veiklą atnaujinant mokyklos ikimokyklinio ugdymo programą;
- dalyvių mokymosi proceso refleksijos apie mokymosi kryptingumą ir pasiektus rezultatus;
- dalyvių asmeninio augimo įsivertinimas.

10.2. Apibendrinamasis vertinimas:

- vertinami dalyvių gebėjimai atlikti Gairių ir Pasiekimų aprašo analizę;
- vertinamas dalyvių refleksijų apie atnaujintą mokyklos ikimokyklinio ugdymo programą ir atnaujinimo procesą turiningumas, kryptingumas.

11. Programai vykdyti naudojama mokomoji medžiaga ir techninės priemonės:

11.1. Mokomoji medžiaga

Eil. Nr.	Temos	Mokomosios medžiagos pavadinimas, susitarimai	Mokomosios medžiagos apimtis
I modulis. Konceptualus ikimokyklinio ugdymo programos modelis			
1.	Gairių ir savo mokyklos ikimokyklinio ugdymo programos lyginamoji analizė	Užduotys savarankiškam darbui „Kaip pasirengti mokymams?“ Atmintinė mokymų dalyviams „Gairių ir savo mokyklos ikimokyklinio ugdymo programos lyginamoji analizė“.	2 A4 formato psl.
2.	Universalios dizaino mokymuisi sampratos analizė	Užduotis. Savarankiškai susipažįstama su medžiaga: „Universalios dizaino mokymuisi gairės: mokymosi sėkmė kiekvienam vaikui“ (1 sk.), L. A. Dinnebeil ir kt. „Integrating Principles of Universal Design Into the Early Childhood Curriculum“.	4 A4 formato psl.
3.	Pokyčiai ikimokykliniame ugdyme: kaip sėkmingai jiems pasirengti? Įvadas į mokymų programą	Ikimokyklinio ugdymo situacijos ir kaitos poreikio aptarimas. Pristatomas mokymų planas, Gairės, Pasiekimų aprašas, aptariama, kaip vyks mokymai.	Skaidrės (15)
4.	Kaip teorinė prieiga formuoja pedagoginę praktiką?	Dalyviams pristatomi dažniausiai taikomos teorijos ir jų raiškos programoje pavyzdžiai. Dalyviai analizuos, kokia esminė teorinė prieiga yra grindžiama jų mokyklos ikimokyklinio ugdymo programa ir kaip tai turi atsispindėti pedagoginėje praktikoje.	Skaidrės (25) 2 A4 formato psl.

5.	Kaip kurti ir atnaujinti konceptualų mokyklos ikimokyklinio ugdymo programos modelį, vadovaujantis Gairėmis?	<p>1. Dalyviams pristatomas ir aptariamas Gairėse pateiktas ikimokyklinio ugdymo programos pagrindas: visuminis ugdymas(is) – kaip pagrindinė ikimokyklinio ugdymosi kryptis; universalus dizainas mokymuisi – kaip ugdymo organizavimo prieiga; žaidimas ir vaikų patirtinė veikla – kaip svarbiausios ugdomosios veiklos.</p> <p>2. Atvejų analizė: dalyviai grupėse po 4–5 analizuoja savo mokyklų ikimokyklinio ugdymo programas, identifikuoja savo ugdymo programų konceptualų modelį, įvertina, ar jis tenkina Gairėse pateiktas rekomendacijas, kokiais aspektais mokyklos modelis yra autentiškas. Įžvalgomis dalinamasi su mokymų dalyviais.</p> <p>3. Programų modelio atnaujinimo sprendimų paieška: dalyviai grupėse po 4–5 ieško sprendimų, kaip įstaigų programose gali būti užtikrintas Gairėse rekomenduojamas ikimokyklinio ugdymo programos pagrindas, išsaugant mokyklos ikimokyklinio ugdymo programos modelio autentiškumą. Įžvalgomis dalinamasi su visais mokymų dalyviais.</p>	Skaidrės (15) 4 A4 formato psl.
6.	Kaip modeliuoti įtraukią, universalaus dizaino mokymuisi prieiga grindžiamą mokyklos ikimokyklinio ugdymo programą?	<p>Įtraukties švietime UDM prieigoje nuostatos komponento identifikavimas ir aptarimas Gairėse (veikla atskirose grupėse, aptarimas bendroje grupėje).</p> <p>Įtraukties švietime UDM prieigoje nuostatos identifikavimas mokyklos ikimokyklinio ugdymo programoje; rekomendacijų, kaip tobulinti programą, rengimas (veikla atskirose grupėse, aptarimas bendroje grupėje).</p>	Skaidrės (15) 2 A4 formato psl.
2 modulis. Ikimokyklinio ugdymo turinio modeliavimas			
7.	<p>Kas naujo siūloma Gairių ugdymo turinio apmatuose?</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mūsų sveikata ir gerovė – Aš ir bendruomenė – Aš kalbų pasaulyje – Tyrinėju ir pažįstu aplinką – Kuriu ir išreiškiu 	Penkiose grupėse nagrinėjami skirtingi ugdymo turinio sričių aspektai, jie apima ne tik patį ugdymosi turinį, bet ir jo pateikimo formą (pvz., iš vaiko perspektyvos), taip pat kitus aktualius jo modeliavimo aspektus (pvz., koks suaugusiojo vaidmuo).	Skaidrės (25) 5 A4 formato psl.

8.	Kaip ikimokyklinio ugdymo programoje užtikrinti sąsajas tarp vaiko pasiekimų, jų vertinimo, ugdymo pedagogikos, turinio ir kontekstų?	Parengiama metodologija, padedanti mokymų dalyviams išanalizuoti ir užfiksuoti ryšį tarp pasirinktų vaikų pasiekimų sričių, mokytojo ugdymo metodų ir vaiko pasiekimų vertinimo aspektų mokyklų ikimokyklinio ugdymo programose.	Skaidrės (25) 2 A4 formato psl.
9.	Savarankiško darbo užduočių skyrimas	Žr. 11–12 punktus.	1 A4 formato psl.
10.	Pirmų dviejų mokymų dienų refleksija	Susisteminamos dalyvių mintys apie ikimokyklinio ugdymo programų atnaujinimo procesą mokyklose.	Skaidrės (5)
11.	<i>1 užduotis.</i> Ugdymo įstaigoje organizuoti diskusiją apie tai, ką mokyklos ikimokyklinio ugdymo programoje reikėtų atnaujinti, ir parašyti struktūruotą įvykusios diskusijos refleksiją.	Sėkmės, kliūtys, kilę klausimai. [Bus konkretizuotos diskusijų kryptys.] Iš dalyvių refleksijų renkama medžiaga tolesniems mokymams ir metodinėms rekomendacijoms.	-
12.	<i>2 užduotis.</i> Mokyklos ikimokyklinio ugdymo programos atnaujinto fragmento parengimas pristatymui	Mokymų dalyviai, dirbdami poromis, su mokyklos bendruomene atnaujins pasirinktą mokyklos ikimokyklinio ugdymo programos fragmentą.	-
3 modulis. Pasirengimas mokymams apie ikimokyklinio ugdymo programų atnaujinimą: patirtys ir refleksijos			
13.	Kaip sėkmingiau pasirengti mokymams?	Tinklelio struktūra: Gairių ir savo mokyklos ikimokyklinio ugdymo programos analizės aspektai, žingsniai; savo mokyklos programos pertvarkymo kryptys ir kt.	Skaidrės (5) 4 A4 formato psl.
14.	Kaip organizuoti aktyvų programų rengėjų mokymąsi?	Pristatomos aktyviojo mokymosi organizavimo strategijos.	Skaidrės (25)
15.	Dienos refleksija	Dalyviai kelia jiems aktualius klausimus, kartu ieškoma atsakymų.	1 A4 formato psl.
4 modulis. Patirčių atnaujinant mokyklų ikimokyklinio ugdymo programas apmąstymas			
16.	Kokios esminės mokyklose vykusių diskusijų apie ikimokyklinio ugdymo programų atnaujinimą įžvalgos?	Mokyklos ugdymo praktikos ir ikimokyklinio ugdymo programos dermė. Reikšmingiausių Gairių aspektų, padedančių siekti mokyklos ikimokyklinio ugdymo kokybės, aptarimas.	Skaidrės (15)

		Formų, būdų, kaip įtraukti šeimą į ugdymo programos rengimą ir jos įgyvendinimą, aptarimas.	
17.	Kokia geroji mokyklos ikimokyklinio ugdymo programos atnaujinimo pirmųjų žingsnių patirtis?	Dalyviai grupėse drauge aptaria patirtas sėkmes, iššūkius ir sutaria, kaip savo patirtis pristatys visai grupei.	1 A4 formato psl.
18.	Mokymų apibendrinimas ir refleksijos.	Dalyvių įgytų kompetencijų ir pasirengimo mokymams refleksija.	Skaidrės (5)

11.2. Techninės priemonės

Kontaktiniams mokymams: kompiuteris kiekvienam dalyviui, multimedija, kanceliarinės priemonės, lenta rašymui, dalijamoji medžiaga, skaitmeninė mokymosi aplinka.

Nuotoliniams mokymams: skaitmeninė mokymosi aplinka, galimybė skirstyti mokymų dalyvius į kambarius.

Reikalavimai mokymų dalyviams nuotolinių mokymų metu: kiekvienas mokymų dalyvis turi turėti kompiuterį prisijungimui prie nuotolinių mokymų aplinkos.

12. Programai rengti naudotos literatūros ir kitų informacinių šaltinių sąrašas

- Bennett, J. (2005). Curriculum issues in national policy-making. *European Early Childhood Education Research Journal*, 13(2), 5–23. <https://doi.org/10.1080/13502930585209641>
- Bers, M., Strawhacker, A., & A. Sullivan, A. (2022). *The state of the field of computational thinking in early childhood education*. OECD Education Working Papers, 274. OECD Publishing, Paris. <https://doi.org/10.1787/3354387a-en>
- Conn-Powers, M., Cross, A. F., Traub, E. K., & Hutter-Pishgahi, L. (2006). The universal design of early education. *Beyond the journal. Young Children on the Web*. [https://fpg.unc.edu/sites/fpg.unc.edu/files/resources/presentations-and-webinars/ConnPowersBTJ\(1\).pdf](https://fpg.unc.edu/sites/fpg.unc.edu/files/resources/presentations-and-webinars/ConnPowersBTJ(1).pdf)
- Correia, N., Camilo, C., Aguiar, C., & Amaro, F. (2019), Children's right to participate in early childhood education settings: A systematic review. *Children and Youth Services Review*, 100, 76–88. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2019.02.031>.
- Dinnebeil, L. A., Boat, M., & Bae, Y. (2013). Integrating principles of universal design into the early childhood curriculum. *Dimensions of Early Childhood*, 41(1), 3–13.
- Edwards, S. (2021). *Process quality, curriculum and pedagogy in early childhood education and care*. OECD Education Working Papers, 247. OECD Publishing, Paris. <https://doi.org/10.1787/eba0711e-en>
- Europos socialinio fondo agentūra, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija. (2023). *Universalaus dizaino mokymuisi gairės: mokymosi kelias kiekvienam ir kiekvienai*. Vilnius. <https://sodas.ugdome.lt/metodiniai-dokumentai/atsisiusti/20750/40f98182-7781-4672-8762-a2955cde1ffb>.
- Fleer, M. (2018). Conceptual Playworlds: Foregrounding imagination and creativity as foundational for children's learning. *Early Years*, 41(4), 353–364. <https://doi.org/10.1080/09575146.2018.1549024>
- Gargiulo, R. M., & Metcalf, D. (2022). *Teaching in today's inclusive classrooms: A universal design for learning approach*. Cengage Learning.

10. Gupta, A. (2015). Pedagogy of third space: A multidimensional early childhood curriculum. *Policy Futures in Education*, 13(2), 260–272.
<https://doi.org/10.1177%2F1478210315579540>
11. Hakkarainen, P. E., Brėdikytė, M., Brandišauskienė, A., & Sujetaitė-Volungevičienė, G. (2015). *Ikimokyklinio amžiaus vaiko raida: žaidimas ir savireguliacija*. Kaunas: Vitae Litera.
<https://doi.org/10.7220/9786094543982>
12. Hakkarainen, P., Brėdikytė, M., Jakkula, K., & Munter, H. (2013). Adult play guidance and children's play development in a narrative play-world. *European Early Childhood Education Research Journal*, 21(2), 213–225. <https://doi.org/10.1080/1350293X.2013.789189>
13. Heikkilä, M., & Mannila, L. (2018). Debugging in Programming as a Multimodal Practice in Early Childhood Education Settings. *Multimodal Technologies and Interaction*. 2(3), 42.
<https://doi.org/10.3390/mti2030042>
14. Kyriazopoulou, M., Bartolo, P., Björck-Åkesson, E., Giné, C., & Bellour, F. (Eds.). (2017). *Ankstyvojo amžiaus vaikų įtraukusis ugdymas. Naujos išvalgos ir įrankiai. Galutinė jungtinė ataskaita*. Europos specialiojo ir įtraukiojo ugdymo plėtros agentūra. <https://www.european-agency.org/resources/publications/inclusive-early-childhood-education-new-insights-and-tools-final-summary>
15. L'Ecuyer, C. (2019). *The Wonder Approach: Rescuing Children's Innate Desire to Learn*. Robinson.
16. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija. (2015). *Geros mokyklos koncepcija*. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymas „Dėl geros mokyklos koncepcijos patvirtinimo“ Nr. V-1308, 2015-12-21, Vilnius. <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/46675970a82611e59010bea026bdb259?jfwid=32wf90sn>
17. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija. (2021). *Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 30 straipsnio pakeitimo įstatymas (dėl tautinių mažumų mokyklose nuo 2021 m. rugsėjo 1 d. vaikų ugdymas lietuvių kalba pagal ikimokyklinio / priešmokyklinio ugdymo programas 5 val. per savaitę)*. <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/c38a03b0226711eb8c97e01ffe050e1c?jfwid=i3h7wlbyz>
18. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija. (2023). *Ikimokyklinio ugdymo programos gairės*. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023-09-04 įsakymas Nr. V-1142 „Dėl Ikimokyklinio ugdymo programos gairių patvirtinimo“. <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/76bb8f404b5911ee8185e4f3ad07094a?jfwid=f5arm3g7r>
19. Lohmann, M. J., Hovey, K. A., & Gauvreau, A. N. (2018). Using a Universal Design for Learning Framework to Enhance Engagement in the Early Childhood Classroom. *Journal of Special Education Apprenticeship*, 7(2). <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1185417.pdf>
20. Lowrie, T., & Larkin, K. (2020). Experience, represent, apply (ERA): A heuristic for Digital engagement in the early years. *British Journal of Educational Technology*, 51(1), 131–147.
<https://doi.org/10.1111/bjet.12789>
21. Monkevičienė, O., Gruodytė-Račienė, R., Jevsikova, T., Kleniauskas, L., Krivickaitė-Leišienė, E., Lapėnienė, A., Latvėnaitė-Kričienienė, S., Makarskaitė-Petkevičienė, R., Neverauskienė, L., Sičiūnienė, V., & Stupurienė, V. (2021). *Žaismė ir atradimai. Rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo pedagogui*. Nacionalinė švietimo agentūra. Vitae Litera.
22. Murcia, K., & Cross, E. (2022). Empowering early childhood teachers to develop digital technology pedagogies: An Australian action research case study. In Papadakis, S., & Kalogiannakis, M. (Eds.) *STEM, Robotics, Mobile Apps in Early Childhood and Primary Education*. Lecture Notes in Educational Technology. Springer, Singapore.
https://doi.org/10.1007/978-981-19-0568-1_3

23. OECD (2023). *Starting Strong. Empowering Young Children in the Digital Age*. OECD Publishing, Paris. https://read.oecd-ilibrary.org/education/empowering-young-children-in-the-digital-age_50967622-en
24. Plowman, L. (2020). *Digital play*. The University of Edingurgh. <https://www.de.ed.ac.uk/sites/default/files/2020-07/Digital%20Play%20-%20Plowman%202020.pdf>
25. Priešmokyklinio ugdymo bendroji programa. (2022). Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų 2 priedas. <https://www.emokykla.lt/upload/EMOKYKLA/BP/2022-06-10/Priesmokyklinio-ugdymo-bendroji-programa-priedas-Nr.-2-20220615.pdf>

13. Lektorių darbo patirtis ir kompetencijos (pridedamos lektorių darbo patirtį ir kompetenciją patvirtinančių dokumentų kopijos)

(Pažymėti X).

Programos teikėjo atstovas (-ai)	
Mokytojai, pagalbos mokiniui specialistai	
Švietimo įstaigų vadovai, jų pavaduotojai ugdymui ar ugdymą organizuojančių skyrių vedėjai	
Mokslo ir studijų institucijų dėstytojai, mokslininkai ar kiti tyrėjai	X
Užsienio valstybių dėstytojai, mokslininkai, kiti tyrėjai ar mokytojai	
Viešojo administravimo institucijų vadovai, jų pavaduotojai, padalinių vadovai ir specialistai	
Jungtinė lektorių grupė	X
Kiti (nurodyti) <i>ES projekto „Ikimokyklinio ugdymo turinio kaita“ ikimokyklinio ugdymo turinio medžiagos rengėjai</i>	X

14. Kvalifikaciniai reikalavimai lektoriams (jeigu nustatyti)

Programą įgyvendina ES projekto „Ikimokyklinio ugdymo turinio kaita“ ikimokyklinio ugdymo turinio medžiagos rengėjai.

15. Dalyviai:

15.1. Pasirengimas Programai (praktinės veiklos patirtis ir kompetencija (-os), kurią (-ias) turi turėti dalyvis)

Kompetencija (-os)	Turintys aukštąjį išsilavinimą.
Praktinės veiklos patirtis	Turintys savo srities darbo patirtį.

(Pažymėti X)

15.2. Programos dalyvių tikslinės grupės

Mokytojai, dirbantys pagal bendrojo ugdymo programas (nurodyti dalyką)	
--	--

Mokytojai, dirbantys pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio ugdymo programas	X
Pagalbos mokiniui specialistai	X
Mokytojai, dirbantys pagal profesinio mokymo programas	
Švietimo įstaigų vadovai, jų pavaduotojai ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjai	X

Programos teikėjas

Projekto „Ikimokyklinio ugdymo turinio kaita“ vadovė

Dalia Lėckaitė